

S. Vajda*

PRIKAZ ZAKONSKIH OBVEZA PROIZVOĐAČA I POSJEDNIKA OTPADA U REPUBLICI HRVATSKOJ

UDK 628.4(094.5)(497.5)

PRIMLJENO: 19.9.2012.

PRIHVAĆENO: 14.5.2013.

SAŽETAK: U sklopu navedenog stručnog rada obrađuje se problematika koja se odnosi na zakonom definirane obveze proizvođača i posjednika otpada u Republici Hrvatskoj, a što se temelji na Strategiji gospodarenja otpadom, te odredbama Zakona o otpadu i Pravilnika o gospodarenju otpadom. Također se sukladno zakonskim propisima iz područja gospodarenja otpadom definiraju postupci zbrinjavanja otpada, odnosno obveze u svezi vođenja evidencija koje je obveznik dužan voditi i dostavljati nadležnim tijelima u Republici Hrvatskoj.

Gospodarenje otpadom predstavlja gorući problem zaštite okoliša koji zahtijeva prioritetno rješavanje, te predstavlja jedno od najzahvaljivijih područja u sklopu usklađivanja pravnog poretka Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije (*acquis communautaire*). Rješavanje navedenog problema i orientacija prema cjelovitom sustavu gospodarenja temelji se na poznavanju toka otpada od proizvođača/posjednika otpada do oporabitelja i/ili zbrinjavatelja otpada.

U cilju promoviranja novih ciljeva na području gospodarenja otpadom, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode izradilo je Nacrt prijedloga novog Zakona o otpadu s konačnim prijedlogom, kojim se utvrđuju mјere za sprečavanje štetnog djelovanja otpada na ljudsko zdravlje i okoliš na način smanjenja količina otpada u nastanku i/ili proizvodnji te se uređuje gospodarenje otpadom bez uporabe za okoliš rizičnih postupaka i uz uporabu vrijednih svojstava otpada, kao i poboljšavanje učinkovitosti upravljanja resursima.

Ključne riječi: otpad, nadležna tijela za gospodarenje otpadom, sustav gospodarenja otpadom, očeviđnik o nastanku i tijeku otpada, prateći listovi, kaznene odredbe za proizvođače i posjednike otpada

UVOD

Zbog gospodarskog rasta i rastuće potrošnje materijala stalno je u porastu količina nastalog otpada u svim europskim zemljama, pa tako i u Republici Hrvatskoj. Međutim, u Republici Hrvatskoj sukladno donesenoj Strategiji gospodarenja otpadom svake godine nastaje oko 12 milijuna tona otpada, od čega prema procjenama ima oko 200.000 tona opasnog otpada.

*Sandra Vajda, dipl. ing., (svajda67@gmail.com), Gradski ured za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj, Sektor za zaštitu okoliša i gospodarenje otpadom, 10 000 Zagreb.

Sukladno Zakonu o otpadu, otpad je svaka tvar ili predmet koju posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti. Naime, djelovanje otpada može uzrokovati emisije u vodu, zrak i tlo, što može utjecati na zdravlje ljudi i okoliš. On nastaje kao posljedica svih naših aktivnosti, a predstavlja gubitak materijala i energije. Vrste otpada definirane su kategorijama otpada koje se razvrstavaju sukladno Katalogu otpada. Katalog otpada sadrži popis više od 800 vrsta otpada sistematiziranog prema svojstvima i mjestu nastanka otpada, te je podijeljen u dvadeset različitih skupina koje označavaju djelatnost iz koje

potječe otpad. Svaka skupina sadrži podskupine kojima se otpad razvrstava prema procesu u kojem je nastao. Podskupine otpada razvrstavaju se u vrste prema dijelu procesa u kojem je nastao, s time da su vrste otpada označene šesteroznamenastim brojem.

VRSTE OTPADA

Prema **nastanku**, otpad možemo podijeliti na:

- *komunalni otpad* koji čini otpad iz kućanstava, te otpad iz proizvodne i/ili uslužne djelatnosti ako je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava,
- *proizvodni otpad* kao otpad koji nastaje u proizvodnom procesu u industriji, obrtu i drugim procesima, a po sastavu i svojstvima razlikuje se od komunalnog otpada. Proizvodnim otpadom ne smatraju se ostaci iz proizvodnog procesa koji se upotrebljavaju u proizvodnom procesu istog proizvođača.

Prema **svojstvima**, otpad se dijeli na:

- *opasni otpad* - otpad određen kategorijama (generičkim tipovima) i sastavama, a obvezno sadrži jedno ili više od svojstava utvrđenih u Listi opasnog otpada koja je definirana Uredbom o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada.

Lista opasnog otpada podijeljena je u tri dijela u kojima se navode kategorije i/ili osnovne generičke vrste opasnog otpada definirane na osnovi njihovih svojstava i/ili aktivnosti u kojima nastaju, sastojci otpada koji ih čine opasnim ako imaju svojstva otpada, te svojstva otpada koja ga čine opasnim;

- *neopasni otpad* - otpad koji nema neko od svojstava (koje otpad čine opasnim) utvrđenih u Dijelu III. Liste opasnog otpada;
- *inertni otpad* - otpad koji ne podliježe značajnim fizičkim, kemijskim ili biološkim promjenama. Inertni otpad nije topljiv, nije zapaljiv, na bilo koje druge načine fizikal-

no ili kemijski ne reagira niti je biorazgradiv. S tvarima s kojima dolazi u dodir ne djeluje tako da bi to utjecalo na zdravlje ljudi, životinjskog i biljnog svijeta ili na povećanje dopuštenih emisija u okoliš.

PREKOGRANIČNI PROMET OTPADA

Prekogranični promet otpada reguliran je odredbama Zakona o otpadu, Uredbe o nadzoru prekograničnog prometa otpadom te Zakonom o potvrđivanju Baselske konvencije o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju.

U Republici Hrvatskoj zabranjen je uvoz otpada zbog zbrinjavanja i uporabe u energetske svrhe. Također je zabranjem uvoz opasnog otpada, osim u slučaju uporabe kada se s materijalnom uporabom dobiva novi proizvod ili sirovina koja uporabom prestaje biti otpad, time da je dopušten uvoz otpada koji se materijalno uporabljuje.

Uvoz neopasnog otpada

Za uvoz neopasnog otpada potrebno je ishoditi rješenje koje izdaje Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (skraćeno: MZOIP). Svaku pošiljku neopasnog otpada koja se uvozi u Republiku Hrvatsku mora uz pravomočno rješenje Ministarstva pratiti i prateći list o prekograničnom prometu neopasnim otpadom (prateći list o prekograničnom prometu neopasnim otpadom - obrazac PLPPNO/Accompanying form on the transboundary movement of non-hazardous waste – FORM PLPPNO).

Provoz/izvoz neopasnog otpada

Provoz i izvoz neopasnog otpada, ako nije riječ o upućivanju na postupak zbrinjavanja, može se provoditi slobodno i bez posebne dozvole. U tom slučaju za izvoz neopasnog otpada potrebno je da tvrtka izvoznik od Ministarstva zaštite okoliša i prirode pribavi potvrdu o upisu u očeviđnik izvoznika neopasnog otpada kojom mora biti popraćena svaka pošiljka neopasnog otpada

koji se izvozi zbog oporabe. Svaka pošiljka neopasnog otpada koja se provodi područjem RH zbog oporabe mora biti popraćena dokumentom o prekograničnom prometu otpadom države polazišta.

Međutim, za izvoz i provoz neopasnog otpada zbog zbrinjavanja potrebno je ishoditi rješenje koje izdaje Ministarstvo zaštite okoliša i prirode u skladu s postupkom prema Baselskoj konvenciji - Zakon o potvrđivanju Baselske konvencije o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju. Svaku pošiljku neopasnog otpada zbog zbrinjavanja mora pratiti pravomoćno rješenje Ministarstva o dozvoli provoza/izvoza, obrazac obavijesti o prekograničnom prometu otpadom (Notification document form - obrazac OPP) i obrazac dokumenta o prometu (Movement document form - obrazac DOP).

Uvoz/izvoz/provoz opasnog otpada

Rješenja za uvoz/izvoz/provoz opasnog otpada izdaje Ministarstvo zaštite okoliša i prirode u skladu s postupkom prema Baselskoj konvenciji - Zakon o potvrđivanju baselske Konvencije o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju.

Procedura izvoza/provoza opasnog otpada uključuje uporabu obavijesti o prekograničnom prometu otpadom - obrazac OPP, odnosno dokumenta o prometu - obrazac DOP, time da se prijevoz opasnog otpada obavlja prema odredbama Zakona o prijevozu opasnih tvari.

Izvoznik opasnog otpada, odnosno izvoznik neopasnog otpada zbog zbrinjavanja dužan je do 31. ožujka tekuće godine, za proteklu godinu, dostavljati u MZOIP izvješće o vrstama i količinama izvezenog opasnog otpada, odnosno neopasnog otpada zbog zbrinjavanja.

Izvoznik otpada, odnosno izvoznik neopasnog otpada dužan je do 1. veljače tekuće godine, za proteklu godinu, dostavljati u MZOIP izvješće o vrstama i količinama uvezenog otpada, odnosno izvezenog neopasnog otpada.

SUSTAV GOSPODARENJA OTPADOM U RH

Strategijom o gospodarenju otpadom Republike Hrvatske i Zakonom o otpadu utvrđen je kao jedan od strateških ciljeva u gospodarenju otpadom izbjegavanje i smanjivanje nastajanja otpada. Gospodarenje otpadom obuhvaća mjere sprečavanja i smanjivanja nastanka otpada. Međutim, kod već nastalog otpada treba odabrati optimalnu metodu obrade ili konačnog zbrinjavanja koja će proizvesti najmanji rizik za ljudsko zdravlje i okoliš (ponovna uporaba, korištenje materijalnih ili energetskih svojstava otpada), time da se odlaganje otpada smatra najmanje poželjnim načinom zbrinjavanja otpada.

U Republici Hrvatskoj zakonodavni dio sustava gospodarenja otpadom većim je dijelom riješen, iako nije u potpunosti usklađen sa zahtjevima i standardima zemalja Europske unije.

NADLEŽNA TIJELA ZA GOSPODARENJE OTPADOM U RH

Na državnoj razini Republika Hrvatska je odgovorna za gospodarenje opasnim otpadom i spaljivanje otpada. Županije i Grad Zagreb odgovorni su za gospodarenje svim ostalim vrstama otpada, time da su gradovi i općine u Republici Hrvatskoj odgovorni za gospodarenje komunalnim otpadom.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode obavlja upravni i inspekcijski nadzor nad primjenom Zakona o otpadu i njegovih podzakonskih propisa kao i Zakona o komunalnom gospodarstvu, a u sklopu kojeg je komunalna djelatnost odlaganja komunalnog otpada te sakupljanje i odvoz komunalnog otpada na uređena odlagališta.

Agencija za zaštitu okoliša (skraćeno: AZO) prikuplja, objedinjava i vodi podatke u skladu sa Zakonom o otpadu, vodi informacijski sustav gospodarenja otpadom, izrađuje izvješće o stanju na području gospodarenja otpadom.

Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (skraćeno: FZOEU) osigurava dodatna sred-

stva za financiranje projekata, programa i sličnih aktivnosti u području zaštite i unapređenja okoliša, nadležnost pri donošenju upravnih akata u svezi plaćanja naknada i posebnih naknada, vođenje očevidnika obveznika plaćanja.

MJERE IZBJEGAVANJA I SMANJIVANJA NASTANKA OTPADA U RH

Pri obavljanju djelatnosti gospodarski subjekti (tvrtke, obrti itd.) dužni su poduzeti odgovarajuće mjere zbog izbjegavanja i smanjivanja nastanka otpada, a što također podrazumijeva i smanjivanje štetnosti otpada (i proizvoda), odnosno drugih mjera koje mogu utjecati na smanjivanje štetnog utjecaja na okoliš. Predmetne mjere odnose se na uvodenje ili razvoj čistijih tehnologija, manju uporabu prirodnih izvora, razvoj proizvoda koji primjenjuju manje tvari štetnih za okoliš itd.

Sukladno odredbama čl. 20., 36. i 38. Zakona o otpadu propisane su zakonske obveze proizvođača, odnosno posjednika otpada.

Zakonske obveze proizvođača i uvoznika proizvoda, kao i proizvođača i uvoznika otpada jesu ove:

- a) moraju planirati proizvodnju proizvoda i ambalažu za proizvode na način da se proizvodnja unapređuje primjenom čistih tehnologija, te na način koji omogućuje učinkovitu uporabu materijala i energije, potiče ponovnu uporabu i reciklažu proizvoda (ako je to po svojstvu proizvoda moguće) i uzima u obzir najprimjereni postupak uporabe i/ili zbrinjavanja proizvoda kojem je istekao rok, odnosno vijek trajanja, kako bi se nepovoljni utjecaj na okoliš sveo na najmanju moguću mjeru;
- b) upotrebljavati sirovine i materijale, poluproizvode i ambalažu koji smanjuju uporabu energije i materijala i čijom se uporabom smanjuje nastajanje otpada, te uvoditi i koristiti se ambalažom koja dulje traje i ne ugrožava okoliš kad postane otpad, pri tome su dužni izbjegavati uporabu materijala, tvari i/ili predmeta koji sadrže

opasne tvari u količinama i/ili koncentracijama koje bi mogле nepovoljno utjecati na zdravlje ljudi i/ili na okoliš u procesu proizvodnje, uporabe i zbrinjavanja proizvoda kada postane otpad;

- c) proizvođači koji stavlju u promet opasne tvari dužni su na vlastiti trošak organizirati odvojeno skupljanje otpadne ambalaže onečišćene opasnim tvarima i uporabu njezinih vrijednih svojstava pre-dajom ovlaštenim osobama za skupljanje, obradu, uporabu i/ili zbrinjavanje takve ambalaže, pri čemu su dužni na primјeren način obavještavati prodavača i potrošača o bitnim svojstvima proizvoda i ambalaže glede opasnih i onečišćujućih tvari koje oni sadrže;
- d) o načinu postupanja s proizvodom i ambalažom koji i kada postanu otpad proizvođači i prodavatelji dužni su kupcu i/ili korisniku proizvoda osigurati:
 1. mogućnost povrata uporabljenih proizvoda, odnosno ambalaže koja se nakon odgovarajuće obrade može ponovno uporabiti i
 2. mogućnost isplate naknade za uporabljivi otpad nakon iskorištenja proizvoda.

Sukladno odredbi čl. 31. Zakona o otpadu, proizvođač otpada namijenjenog uporabi ili zbrinjavanju može vlastiti proizvedeni otpad privremeno skladištiti na za to namijenjenom prostoru unutar svojeg poslovnog prostora, i to najdulje godinu dana računajući od dana proizvodnje toga otpada.

Iznimno, ako ne postoje mogućnosti za uporabu ili zbrinjavanje vlastitoga proizvedenog otpada u roku od godine dana, proizvođač otpada, uz uvjete propisane navedenim zakonom, može taj otpad privremeno skladištiti najdulje do tri godine računajući od dana proizvodnje otpada.

Također, otpad može ponovno iskoristiti ili reciklirati (materijalno uporabiti) u proizvodnom procesu na mjestu nastanka, pri čemu se može podvrgnuti drugim postupcima uporabe/zbrinjavanja, za što je potrebno da ishodi do-

zvolu za gospodarenje otpadom sukladno Zakonu o otpadu.

Međutim, prilikom uklanjanja bespravno izgrađene građevine na temelju izvršnoga upravnog akta građevinskog inspektora putem druge osobe, u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje prostorno uredjenje i gradnja, građevinski otpad koji nastaje tom prilikom zbrinjava se na odlagalištu otpada na trošak i odgovornost vlasnika građevine.

OČEVIDNIK O NASTANKU I TIJEKU OTPADA (OBRAZAC ONTO)

Sukladno odredbi čl. 20. Zakona o otpadu i Pravilnika o gospodarenju otpadom (čl. 17., 18. i 19. Dodatak II, III i V) propisano je da osoba koja proizvodi, posjeduje otpad treba voditi propisani očeviđnik o nastanku i tijeku otpada (obrazac ONTO).

Očeviđnik se sastoji od dva dijela:

- obrasca očeviđnika (ONTO)
- obrazaca pratećih listova.

U slučaju zajedničkog skladišta koje se koristi sa više organizacijskih jedinica jedne te iste tvrtke potrebno je očeviđnike voditi za svaku organizacijsku jedinicu zasebno.

Obrazac očeviđnika propisan je Dodatkom II. Pravilnika o gospodarenju otpadom. Navedeni ONTO obrazac dostupan je putem trgovачkog društva Narodne novine d.d., Zagreb (<http://www.nn.hr>).

Obrazac očeviđnika sadrži podatke o:

- pravnoj ili fizičkoj osobi koja proizvodi/ posjeduje ili gospodari otpadom,
- djelatnosti i proizvodnom procesu u kojem je otpad nastao kad očeviđnik vodi proizvođač/ posjednik otpada,
- podrijetlu otpada kad se radi o gospodarenju otpadom što se dokazuje primjerkom pratećeg lista,
- nazivu i ključnom broju otpada sukladno katalogu otpada prema posebnom propisu,

- količini otpada koja se proizvede ili kojom se gospodari,
- načinu pakiranja, svojstvima sukladno posebnom propisu, agregatnom stanju otpada i
- predviđenom načinu obrade, oporabe, zbrinjavanja ili izvoza otpada.

Obrazac očeviđnika vodi se u pisanom ili elektronskom obliku, time da je za svaku pojedinu vrstu otpada, odnosno za svaki ključni broj otpada, potrebno otvoriti zaseban obrazac ONTO. Podatke u očeviđnik dužna je osoba unositi ažurno i potpuno nakon svake nastale promjene stanja te podatke iz očeviđnika dostavljati nadležnom tijelu sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša, a očeviđnik za svaku godinu čuvati pet godina. Iznimno, proizvođač otpada može svoj otpad sam oporabiti ili zbrinuti ako je prethodno pribavio dozvolu (čl. 41. Zakona o otpadu).

Upute za popunjavanje obrasca ONTO

U prvom dijelu očeviđnika deklarira se pravna ili fizička osoba prema popisu djelatnosti s lijeve strane, a u produžetku se upisuje naziv tvrtke i puna adresa gospodarskog subjekta (npr. obrta, tvrtke).

U sljedećem poglavljju upisuju se podaci o djelatnosti i procesu u kojem je otpad nastao, karakteristikama, načinu pakiranja, svojstvima otpada i predviđenim postupcima oporabe (*podatke dostavljaju ovlaštene osobe za obradu, oporabu ili zbrinjavanje otpada*) sukladno posebnom propisu i agregatnom stanju otpada.

Navedeni dio obrasca popunjava samo proizvođač /posjednik otpada, dok ovlaštene osobe za skupljanje, obradu, oporabu i/ili zbrinjavanje te izvoz otpada taj dio preskaču i popunjavaju samo tablični dio očeviđnika upisivanjem količine preuzetog otpada u odgovarajuća polja.

U sljedeći red upisuje se naziv vrste otpada i ključni broj prema Uredbi o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada, time da je za svaku vrstu, odnosno ključni broj otpada, potrebno otvoriti zaseban obrazac ONTO.

Sljedeće poglavje je tablični dio u kojem se ažurno upisuju sve promjene u količinama vrste otpada iz naslova, a svaku promjenu u koloni »izlaz« koja znači predaju otpada na postupke skupljanja, obrade, oporabe i/ili zbrinjavanja, mora dokazivati popunjeni i ovjereni prateći list.

U koloni koja se odnosi na predaju otpada na oporabu ili zbrinjavanje, osim količine u tonama upisuju se i oznake postupaka oporabe – R, od-

nosno zbrinjavanja – D, prema potvrđenom pratećem listu, time da se količina izvezeno otpada iskazuje u tonama, a potrebno ih je pravdati odgovarajućim ovjerenim dokumentom o međunarodnom prometu otpada sukladno posebnom propisu (*prateći list o prekograničnom prometu neopasnim otpadom - obrazac PLPPNO*). Tablični dio obrasca ONTO u kojem se upisuju promjene količina i tijek otpada sačinjava se u onolikom broju stranica koliko je potrebno.

Pravilnik o gospodarenju otpadom

Obrazac ONTO

OČEVIDNIK O NASTANKU I TIJEKU OTPADA

DJELATNOST	TVRTKA	ADRESA			
☒ PROIZVOĐAČ-POSJEDNIK	Naša tvrtka	Ulica i grad			
☐ SKUPLJAČ					
☐ PRIJEVOZNIK					
☐ POSREDNIK					
☐ SKLADIŠTENJE					
☐ OBRADA					
☐ OPORABA					
☐ ZBRINJAVANJE					
Djelatnost u kojoj je nastao otpad: 15 00 00 OTPADNA AMBALAŽA	Proces u kojem je nastao otpad: 15 01 AMBALAŽA OD KARTONA I PAPIRA				
Karakteristike otpada: H oznaka iz priloga II Uredbe o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada (NN 50/05) H1 H4 H8 H12 H2 H5 H9 H13 H3A H6 H10 H14 H3B H7 H11	Predviđeni postupci oporaba i/ili zbrinjavanja Postupci oporabe R 3 R R R Postupci zbrinjavanja D D D D Kondicioniranje i/ili obrada				
☒ Krup ☐ Prah ☐ Tekuća ☐ Tekući muk	☐ Ostalo ☐ Posude (do 1 m ³) ☐ Plastične vreće	☒ Spremniči ☐ Cisterne ☐ Ostalo			
Način pakiranja otpada					
Ime, prezime i potpis odgovorne osobe: Vito Vidic KLJUČNI BROJ OTPADA 15 01 01 NAZIV VRSTE OTPADA: AMBALAŽA OD PAPIRA I KARTONA					
KOLICINA U KILOGRAMIMA			KOLICINA PREDANOG OTPADA U KILOGRAMIMA		
DATUM	ULAZ	IZLAZ	STANJE	SKUPLJANJE	OPORABA
				PRIVEZOZ	R D
1.9.2010.			1000		
4.9.2010.	580		1580		
15.9.2010.	1080		2660		
19.9.2010.	100		2760		
20.9.2010.		1000			3
20.9.2010.		1500	260		3
Uk. rujan	1760	2500	260	2500	3
7.10.2010.	580		840		
28.10.2010.		500	340		3
Uk. listopad	580	500	340	500	3
Ukupno 2010	2340	3000	340	3000	3

Izvor: Internet stranica Agencije za zaštitu okoliša Republike Hrvatske

Slika 1. Primjer očevidnika ONTO kako ga popunjava proizvođač otpada

Figure 1. Sample ONTO form filled in by waste producer

Također, ako se radi o proizvodnji, odnosno gospodarenju posebnim kategorijama otpada koje su regulirane zasebnim pravilnicima (ulja,

gume, akumulatori itd.), postoje dodatne obveze vođenja očeviđnika na posebnim obrascima (npr. ONTOBA, ONTOU, ONTOG itd.).

obrazac ONTO

OČEVIDNIK O NASTANKU I TIJEKU OTPADA ZA 2011 GODINU

DJELATNOST PROIZVOĐAČ - POSJEDNIK	TVRTKA	ADRESA								
SKUPLJAČ	X	TVRTKA 2	Zagreb, Trnje 5							
PRIJEVOZNIK										
POSREDNIK										
SKLADIŠTENJE										
OBRAĐA										
OPORABA										
ZBRINJAVANJE										
Djelatnost u kojoj je nastao otpad:	Proces u kojem je nastao otpad:									
Karakteristike otpada: H oznake iz priloga II Uredbe o kategorijama, vrstama i klasifikaciju otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada (NN 50/05)										
H1 ☐ H4 ☐ H8 ☐ H12 ☐ H2 ☐ H5 ☐ H9 ☐ H13 ☐ H3A ☐ H6 ☐ H10 ☐ H14 ☐ H3B ☐ H7 ☐ H11 ☐	Predviđeni postupci oporabe ili zbrinjavanja									
Postupci oporabe	R ☐	R ☐	R ☐							
Postupci zbrinjavanja	D ☐	D ☐	D ☐							
Kondicioniranje i/ili obrada	☐									
Agregatno stanje otpada	Način pakiranja otpada									
☐ Kruto prah ☐ Tekućina ☐ Ostalo ☐ Tekući muk	☐ Posude (do 1m ³) Plastične vreće	☐ Spremniči Cisterne	☐ ostalo							
Ime, prezime i potpis odgovorne osobe:	Ivo Ivić <i>Ivić Obala</i>									
	1	3	0	2	0	5	*	KLJUČNI BROJ OTPADA		
NAZIV VRSTE OTPADA:	neklorirana maziva ulja za motore i zupčanike na bazi mineralnih ulja									
DATUM	KOLIČINA U TONAMA			SKUPLJANJE PRIJEVOZ	KOLIČINA PREDANOG OTPADA U TONAMA			OBRADA	IZVOZ	
	ULAZ	IZLAZ	STANJE		OPORABA	ZBRINJAVANJE	R			D
03.01.	0	0	5.00							
05.01.	10.000	0	15.000							
05.02.	15.000	0	30.000							
06.03.	9.100	0	39.100							
10.03.	0	39.100	0	39.100	1					
	5000,00		5.000							

Izvor: Internet stranica Agencije za zaštitu okoliša Republike Hrvatske

Slika 2. Dio očevidnika ONTO kako ga popunjava skupljač otpada

Figure 2. Sample ONTO form filled in by waste collector

obrazac ONTO

OČEVIDNIK O NASTANKU I TIJEKU OTPADA ZA 2011 GODINU

DJELATNOST			TVRTKA			ADRESA				
PROIZVODAČ - POSJEDNIK										
SKUPLJAČ										
PRIJEVOZNIK										
POSREDNIK										
SKLADIŠTENJE										
OBRADA										
OPORABA			X	TVRTKA 3			Zagreb, Timje 5			
ZBRINJAVANJE										
Djelatnost u kojoj je nastao otpad:				Proces u kojem je nastao otpad:						
Karakteristike otpada: H oznake iz priloga II Uredbe o kategorijama, vrstama i klasifikaciju otpada s karakterom otpada i listom opsegom otpada (NN 50/05)				Predviđeni postupci oporabe ili zbrinjavanja						
H1 ☐ H4 ☐ H8 ☐ H12 ☐ H2 ☐ H5 ☐ H9 ☐ H13 ☐ H3A ☐ H6 ☐ H10 ☐ H14 ☐ H3B ☐ H7 ☐ H11 ☐				Postupci oporabe ☐ R ☐ D Postupci zbrinjavanja ☐ R ☐ D Kondicioniranje i/ili obrada ☐ R ☐ D						
Agregatno stanje otpada				Način pakiranja otpada						
☐ Kruto ☐ Prah		☐ Tekućina ☐ Tekući mulji		☐ Ostalo		☐ Posude (do 1m ³) ☐ Plastične vreće		☐ Spremniči ☐ Cisterne		
Ime, prezime i potpis odgovorne osobe:				Ivo Ivić <i>Ivo Ivić</i>						
			1	3	0	2	0	5	*	
KLJUČNI BROJ OTPADA										
NAZIV VRSTE OTPADA: neklorirana maziva ulja za motore i zupešnike na bazi mineralnih ulja										
DATUM	KOLIČINA U TONAMA			KOLIČINA PREDANOG OTPADA U TONAMA						
	ULAZ	IZLAZ	STANJE	SKUPLJANJE PRIJEVOZ	OPORABA		ZBRINJAVANJE		OBRADA	IZVOZ
						R		D		
03.01.	2.000	0	2.000							
05.01.	5.000	0	7.000							
07.01.	0	4.000	3.000		4.000	1				
09.01.	3.000	0	6.000							
11.01.	0	3.000	3.000		3.000	1				
15.01.	0,00	3.000	0		3.000	1				
20.01.	5.000	0	5.000							

Izvor: Internet stranica Agencije za zaštitu okoliša Republike Hrvatske

Slika 3. Dio ONTO očevidnika kako ga popunjava oporabitelj/zbrinjavatelj otpada

Figure 3. Part of ONTO form filled in by waste dealer/recycler

UPUTE ZA POPUNJAVANJE PRATEĆEG LISTA ZA OPASNJI OTPAD, NEOPASNJI I/ILI INERTNI OTPAD I ZA KOMUNALNI OTPAD

Podaci iz očevidnika dokazuju se obrascima pratećeg lista koje je proizvođač/posjednik opasnog, neopasnog i inertnog otpada, odnosno komunalnog otpada obvezan predati uz svaku pošiljku otpada koju predaje ovlaštenoj osobi sukladno odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadom.

Proizvođač/posjednik opasnog, neopasnog i inertnog otpada te skupljač komunalnog otpada obvezan je uz svaku pošiljku otpada, koju predaje ovlaštenoj osobi, predati ispunjeni odgovarajući obrazac pratećeg lista:

- obrazac PL - Oo - prateći list za opasni otpad
- obrazac PL - No/lo - prateći list za neopasni/inertni otpad
- obrazac PL - Ko - prateći list za komunalni otpad.

Obrazac **pratećeg lista** sadrži podatke o:

- svim sudionicima u prijenosu otpada s mjesta nastanka do lokacije uporabe/zbrinjavanja
- ključnom broju i količini otpada,
- karakteristikama (svojstvima) i agregatnom stanju,
- popisu otpada i procesu u kojem je otpad nastao,
- predviđenom načinu uporabe ili zbrinjavanja,
- vrsti prijevoznog sredstva i načinu pakiranja otpada.

Za svaku vrstu i pošiljku otpada popunjava se zasebni prateći list. Naime, prateći list za opasni, odnosno neopasni/inertni otpad osigurava proizvođač/posjednik otpada, dok prateći list za komunalni otpad osigurava skupljač komunalnog otpada. Međutim, prilikom preuzimanja otpada ovlaštena osoba dužna je na odgovarajućem mjestu ovjeriti obrazac pratećeg lista. Također,

po preuzimanju otpada, obrađivač/oporabitelj/zbrinjavatelj šalje primjerak Pratećeg lista proizvođaču, dok u slučaju izvoza u prilogu treba biti odgovarajući dokument o izvozu otpada.

Prateći list za opasan otpad, prateći list za neopasan/inertni otpad i prateći list za komunalni otpad sastoje se od tri dijela.

I. dio

U prvom dijelu pratećeg lista upisuje se ime tvrtke, adresa, osoba za kontakt, telefonski/faks broj i matični broj subjekta ili matični broj obrta.

Proizvođač/posjednik daje podatke o otpadu, i to:

- ključni broj i naziv (vrsta) otpada, te količina otpada - prema Katalogu otpada,
- agregatno stanje otpada, način pakiranja i vrsta prijevoznog sredstva odgovarajuća opcija (označava se križićem),
- opis djelatnosti u kojoj je nastao otpad - šesteroznamenkasti broj (npr. 15 00 00) i proces u kojem je nastao otpad - četvero-znamenkasti broj (npr. 1501) prema Uredbi o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada,
- predviđenu operaciju uporabe/zbrinjavanja: u kvadratičkoj kojici odgovara D ili R postupku iz čl. 4. i 5. Pravilnika o gospodarenju otpadom ili upisuje odgovarajući postupak obrade, odnosno kondicioniranja (šifru predviđene operacije R/D proizvođač treba dobiti od skupljača, a potvrđeni primjerak pratećeg lista dobivenog od obrađivača potvrdit će unesenu šifru),
- potpis odgovorne osobe - upisuje se ime osobe odgovorne za točnost podataka koja stavlja i svoj potpis.

II. dio

U drugom dijelu pratećeg lista skupljač/prijevoznik/posrednik upisuje naziv tvrtke s punom adresom i ostalim općim podacima, time da pri-

likom preuzimanja otpada prateći list potpisuje odgovorna osoba skupljača/prijevoznika/posrednika.

U rubriku „**skupljač**“ upisuje se tvrtka:

- kad preuzme otpad direktno od proizvođača/posjednika, a ima dozvolu za gospodarenje otpadom za tu vrstu otpada (osim kad je tvrtka podugovorni suradnik koncesionara za tu vrstu otpada, posebnu kategoriju - u tom slučaju mora se upisati kao prijevoznik/posrednik)
- kad ne preuzme otpad direktno od proizvođača/posjednika, ali je koncesionar za tu vrstu otpada (posebnu kategoriju).

U rubriku „**prijevoznik**“ upisuje se tvrtka:

- kada nema dozvolu za tu vrstu otpada, a preuzima otpad od proizvođača u ime ovlaštenog skupljača (kao podugovorni suradnik)
- kad nema dozvolu za tu vrstu otpada, a vozi direktno od proizvođača do oporabitelja/zbrinjavatelja
- kad ima dozvolu za tu vrstu otpada, ali skupi otpad za potrebe koncesionara čiji je podugovorni suradnik.

U rubriku „**posrednik**“ upisuje se tvrtka:

- kada nema dozvolu za tu vrstu otpada, ali predaje otpad u ime drugog skupljača ili koncesionara čiji je podugovorni suradnik, te kada preuzima otpad za potrebe izvoza.

Međutim, ako tvrtka koja ima dozvolu za skupljanje otpada, a podugovorni je suradnik koncesionara za neku od posebnih kategorija otpada, onda se ta tvrtka upisuje na mjesto prijevoznika/posrednika, a koncesionar se upisuje kao skupljač).

III. dio

U trećem dijelu pratećeg lista ovlaštena osoba za obradu, oporabu, zbrinjavanje otpada

upisuje naziv tvrtke, naziv građevine, adresu, telefon, klasu dozvole za gospodarenje otpadom, te matični broj i datum preuzimanja otpada od skupljača/prijevoznika/posrednika, time da je osim potpisa odgovorne osobe, potrebno i ovjetiti obrazac.

Međutim, u rubriku o ovlaštenoj osobi koja radi obradu/oporabu/zbrinjavanje otpada (dio III) upisuje se tvrtka koja:

- provodi konačni postupak uporabe ili zbrinjavanja otpada
- provodi postupak obrade nakon koje otpad ne promijeni svojstva u toj mjeri da se više ne može prikazati istim ključnim brojem, već se upućuje na daljnje postupke pod drugim ključnim brojem uz novi prateći list
- provodi postupak obrade nakon koje otpad ne promijeni ključni broj, ali zbog provedenih postupaka predobrade (miješanja, sortiranja i dr.) prikazani podaci na pratećem listu više nisu stvarni (u zadnja dva slučaja potrebno je navesti postupak R13, D13, D15 koji podrazumijeva da se ne radi o konačnom postupku uporabe/zbrinjavanja otpada).

Također, ako se otpad upućuje na izvoz, obrazac pratećeg lista ostaje prazan, odnosno unosi se oznaka „izvoz“. Naime, tvrtka koja je organizirala izvoz upisuje se kao posrednik, te uz prateći list kojeg vraća proizvođaču/posjedniku prilaže dokument o prekograničnom prometu koji potvrđuje realizaciju izvoza. U slučaju da će proteći dulje razdoblje do realizacije izvoza navedenog otpada, krajem godine izvoznik treba dostaviti prateći list proizvođaču kako bi proizvođač mogao obaviti prijavu podataka u Registar onečišćavanja okoliša, a dokument kojim se potvrđuje realizacija izvoza (PL PPNO ili DOP) proizvođaču/posjedniku može biti dostavljen naknadno.

Obrazac PI-Noto

PRATEĆI LIST ZA NEOPASNI / INERTNI OTPAD

1. DIO: PODACI O PROIZVODAČU / POSJEDNIKU OTPADA							
Ime proizvođača:	KBC ZAGREB						
Adresa:	SALATA, 4						
Osoba za kontakt:	IVO IVIC						
Telefon/faks:	01-2974320 01-2974321						
Matični broj subjekta MBS/MBO:	080142000						
Klijentički broj otpada:	150101	Količina otpada:	14740 kg				
Naziv otpada (vrsta):	AMBALAZA OD PAP/PAZ / KARTONA						
Agregatno stanje otpada							
☒ Krutina	☐ Tekući mulj	☐ Tekućina	☐ Prah				
☐ Ostalo							
Opis djelatnosti u kojoj je nastao otpad:							
OTPADNA AMBALAZA, ABSORBIENSI, MATERIALI ZA BRUJANJE I UPIJANJE, FILTRACIJSKI MATERIALI, ZASTITNA OBLECA 1500 00 KOJA NIJE SPECIFICIRANA NA DRUGI NACIN							
Proces u kojem je nastao otpad:	Preduvreda operacija obrade, uporabe ili zbrinjavanja:						
1501 AMBALAZA (VUČENI SPUŠTANI OTPAD)	POSTUPCI OPORABE:	R ☒	R ☐	R ☐	R ☐		
Vrsta prijevoznog sredstva:	cestovno	POSTUPCI ZBRINJAVANJA:	D ☐	D ☐	D ☐	D ☐	
☐ Vodenje	☐ Zračno	KONDICIONIRANJE I/ILI OBRADA:					
Potpis odgovorne osobe:		Način	Raspoloživo	☒ Spremni			
Ivo IVIC		peškirana	Posude (do 1 m ³)	☐ Cisterne			
		otпад:	Plastične vreće	☐ Ostalo			
2. DIO: PODACI O SKUPLJAČU / PRIJEVOZNIKU / POSREDNIKU OTPADA							
Ime skupljača:	PAK PAPIR d.o.o.			e-mail:	pak@hr		
Adresa:	1 SMILJEVACKA 4						
Telefon/faks:	01-6633200	01-6633211					
Matični broj:	080014321						
Potpis odgovorne osobe:	Jozo Jozic						
Ime prijevoznika:	PAK PAPIR			e-mail:	pak@hr		
Registracija transportnog vozila:	ZG-14720BM						
Datum utovara:	godina	mjesec	dan	Potpis vozača:	Jozo Jozic		
2008-03-14							
Ime posrednika:				e-mail:			
Adresa:							
Potpis odgovorne osobe:							
3. DIO: PODACI O OVLAŠTENOJ OSOBI ZA OBRAĐU, OPORABU I/ILI ZBRINJAVANJE OTPADA							
Naziv pravne osobe i građevine:	ZAGREB PAPIR						
Adresa:	JURJEVSKA 3						
Telefon/faks:	01-4802217	01-4802223					
Klasa dozvole: UP/I	351-02/07-02/3						
Matični broj (MBS/MBO):	080211111						
Datum preuzimanja:	godina	mjesec	dan	M. P.	Potpis odgovorne osobe:		
2008-03-14					Marko Markovic		
 Narodne novine č. Zagreb — 16 Omakna za novinu: UT-1763				011866 1. Osoba za obradu/porabu/zbrinjavanje šalje u Ured državne uprave u županiji ili Gradu Zagrebu			

Izvor: Internet stranica Agencije za zaštitu okoliša Republike Hrvatske

Slika 4. Primjer ispunjenog pratećeg lista za neopasni/inertni otpad

Figure 4 . Sample waste transportation fact sheet for harmless/inert waste

PRATEĆI LIST ZA OPASNI OTPAD

Obrazac PL-Oo

1. DIO: PODACI O PROIZVODAČU / POSJEDNIKU OTPADA															
Ime proizvođača (tvrtka): TVRTKA 1 d.o.o.															
Adresa: SAMOBOR, GRČE 3															
Osoba za kontakt: N. N.															
Telefon/faks:			01-3323555	01-3323556											
Matični broj subjekta (MBS):			080021345												
Matični broj obrta (MBO):															
Ključni broj otpada:			130205*		Količina otpada:		2000		kg						
Naziv otpada (vrsta): NEKLORIRANA MAZIVA UŽA ZA MOTORE I ZUPČ. NA BAZI HINER. UŽA															
Karakteristike otpada: H oznaka iz priloga II.				H 1 ☐	H 4 ☐	H 8 ☐	H 12 ☐	Agregatno stanje otpada							
Uredbe o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada (NN 50/05)				H 2 ☐	H 5 ☐	H 9 ☐	H 13 ☒	Krutina ☐ Prah ☐							
				H 3A ☐	H 6 ☐	H 10 ☐	H 14 ☐	Tekući mulj ☐ Ostalo ☐							
				H 3B ☐	H 7 ☐	H 11 ☐	Tekućina ☒								
Opis djelatnosti u kojoj je nastao otpad 13.00.00. OTPADNA UŽA I OTPAD OD TEKUĆIH GORIVA (OSIM JESTIVIH UŽA I UŽA IZ POGLAVJA 05, 12 I 19)															
Proces u kojem je nastao otpad: 13.02. OTPADNA MAZIVA UŽA ZA MOTORE I ZUPČANIKE				Predviđene operacije uporabe i/ili zbrinjavanja:											
				POSTUPCI OPORABE: R ☒ R ☐ R ☐ R ☐											
				POSTUPCI ZBRINJAVANJA: D ☐ D ☐ D ☐ D ☐											
Vrsta prijevozognog sredstva:				KONDICIONIRANJE I/ILI OBRADA:											
☒ Cestovno ☐ Vodeno ☐ Zračno ☐ Željezničko															
Potpis odgovorne osobe:				Način pakiranja otpada:											
A. A.				☐ Spremnici ☐ Posude (do 1 m ³) ☒ Cisterne ☐ Plastične vreće ☐ Ostalo											
2. DIO: PODACI O SKUPLJAČU / PRIJEVOZNIKU / POSREDNIKU OTPADA															
Ime skupljača: TVRTKA 2. d.o.o. e-mail: _____															
Adresa: ZAGREB, VUKO MEREĆ 66															
Telefon/faks:			01-2334551		01-2334550										
Matični broj:			080000233												
Potpis odgovorne osobe:			M. M.												
Ime prijevoznika: TVRTKA 2. d.o.o.			e-mail: _____												
Registracija transportnog vozila: 26-0423AN															
godina 2007 mjesec 04 dan 20			Potpis vozača: V. V.												
Datum utevora:															
Ime posrednika: _____			e-mail: _____												
Adresa: _____			tel./faks: _____												
3. DIO: PODACI O OVLAŠTENOJ OSOBI ZA OBRADU, OPORABU I/ILI ZBRINJAVANJE OTPADA															
Naziv pravne osobe i gradevine: TVRTKA 3. d.o.o.															
Adresa: SPLIT															
Telefon/faks:			021-446592			021-486591									
Klasa dozvole: UP/I 351-02/01-03/329															
Matični broj (MBS/MBO): 080567893						M. P. B. B.									
godina 2007 mjesec 05 dan 20															
Datum preuzimanja:															
<small> Narodne novine d.d., Zagreb — (5) Donata za narudžbu: UT-4762 011584 31850157 065370 </small> 1. Osoba za obradu/oporabu/zbrinjavanje šalje Agenciji za zaštitu okoliša															

Izvor: Internet stranica Agencije za zaštitu okoliša Republike Hrvatske

*Slika 5. Primjer ispunjenog pratećeg lista za opasni otpad
Figure 5. Sample waste transportation fact sheet for harmful waste*

Obrazac PL-Ko

PRATEĆI LIST ZA KOMUNALNI OTPAD

I. PODACI O JLS U KOJOJ JE NASTAO KOMUNALNI OTPAD		
Grad/Opcina: HUM NA SUTLI	Naselje: HUM NA SUTLI	
Zupanija: KRAPINSKO-ZAGORSKA		
II. OPĆI PODACI O SKUPLJAČU KOMUNALNOG OTPADA		
Naziv skupljača otpada: HUKOM d.o.o.	Djelatnost/podskuplina: 09020 SKUPLJANJE I ODVOZ DRUGOG SMEĆA	
Adresa (mjesto, ulica i broj): LASTINE 1, 49231 HUM NA SUTLI		
Matični broj MBO/MBS: 0 8 0 1 2 3 4 5 6	Redni broj tehnološke jedinice: 01	
Kontakt osoba: Petar Peradović		
Telefon/faks: 049-565932 049-565952		
III. PODACI O OTPADU		
Ključni broj otpada: 200301	Količina otpada: 5000 kg	
Naziv otpada (vrsta): HIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD		
Način prikupljanja komunalnog otpada:		
☒ plastične vreće	☐ kontejneri (200 - 1000 l)	
☐ kante (do 100 l)	☒ kontejneri (> 1000 l)	
☒ kontejneri (100 - 200 l)	☐ odvajanje sastojaka otpada na mjestu nastanka	
	☐ skupljanje otpada bez odvajanja na mjestu nastanka	
Ime prijevoznika: AUTOPEUGEOT HUMOVAC	e-mail:	
Registracija vozila skupljača/prijevoznika: KE-222-60		
godina	mjesec	dan
2007	12	20
Datum utovara:	Potpis vozača: Peradović	
Ime posrednika:	e-mail:	
Adresa:	tel./faks:	
Potpis posrednika:		
IV. PODACI O OVLAŠTENOJ OSOBI ZA OBRADU, OPORABU I/ILI ZBRINJAVANJE OTPADA		
Naziv ovlaštene osobe: OBRADA		
OPORABA		
ZBRINJAVANJE HUKOM d.o.o.		
Adresa: LASTINE, OBLAGALIŠTE STRAŽA, HUM NA SUTLI		
Telefon/faks: 049-555333 049-555322		
Klasa dozvole: UP/I	351-01/06-01/20	
Matični broj (MBS/MBO): 0 8 0 1 2 3 4 5 6		
godina	mjesec	dan
2007	12	20
Datum preuzimanja:	M. P. Peradović	
Potpis odgovorne osobe:		
1. Osoba ovlaštena za obradu/oporabu i/ili zbrinjavanje šalje u županijski ured		
Narodne novine d.d., Zagreb — (5) 011584 3 850157 065394		
Adresa: OF 6/1		
Telefon/faks: 021-446592 021-486591		
Klasa dozvole: UP/I	351-02/03-329	
Matični broj (MBS/MBO): 0 8 0 5 6 7 8 9 3	M. P. B.B.	
godina	mjesec	dan
2007-05-20		
Datum preuzimanja:	Potpis odgovorne osobe:	
1. Osoba za obradu/oporabu/zbrinjavanje šalje Agenciji za zaštitu okoliša		
Narodne novine d.d., Zagreb — (5) 011584 3 850157 065370		

Izvor: Internet stranica Agencije za zaštitu okoliša Republike Hrvatske

Slika 6. Primjer ispunjenog pratećeg lista za komunalni otpad
Figure 6. Sample waste transportation fact sheet for communal waste

POSTUPAK DOSTAVLJANJA PRATEĆIH LISTOVA ZA OPASNI OTPAD, NEOPASNI/INERTNI OTPAD, ODNOŠNO ZA KOMUNALNI OTPAD

Prateći list za opasni otpad (PL-Oo), prateći list za neopasni/inertni otpad (PL-No/lo), prateći list za komunalni otpad (PL-Ko) moguće je nabaviti isključivo putem trgovackog društva Narodne novine d. d. Zagreb (<http://www.nn.hr>).

Izvornik (list br. 1) ovlaštena osoba za obradu/oporabu/zbrinjavanje dostavlja:

- prateći list za neopasni/inertni otpad (PL-No/lo) nadležnom upravnom tijelu u županiji/Gradu Zagrebu
- prateći list za opasni otpad (PL-Oo) Agenciji za zaštitu okoliša
- prateći list za komunalni otpad (PL-Ko) nadležnom upravnom tijelu u županiji/Gradu Zagrebu.

Također kopije prethodno navedenih pratećih listova raspoređuju se kako slijedi:

- a) 1. kopiju (list br. 2) - zadržava osoba za obradu/oporabu/zbrinjavanje
- b) 2. kopiju (list br. 3) - osoba za obradu/oporabu/zbrinjavanje dostavlja proizvođaču/ posredniku
- c) 3. kopiju (list br. 4) - zadržava skupljač (nakon što osoba za obradu/oporabu/zbrinjavanje po preuzimanju otpada potpiše obrazac)
- d) 4. kopiju (list br. 5) - zadržava prijevoznik/posrednik (nakon što osoba za obradu/oporabu/zbrinjavanje po preuzimanju otpada potpiše obrazac) ili zadržava skupljač (ako ne postoji prijevoznik/posrednik)
- e) 5. kopiju (list br. 6) - zadržava proizvođač/ posrednik (nakon što skupljač/prijevoznik/ posrednik po preuzimanju otpada potpiše obrazac) otpada.

Ako otpad prolazi više postupaka obrade koje provodi više pravnih subjekata:

- promijeni li otpad nakon određene obrade ključni broj (promijene mu se svojstva u

takvoj mjeri da postojeći ključni broj više ne odgovara otpadu) i dalje se u istoj količini upućuje drugom pravnom subjektu na obradu, tada je potrebno ispuniti novi prateći list (otpad dobiva novi ključni broj iz skupine 19 Kataloga) na kojem se prethodni obrađivač otpada upisuje kao proizvođač, odnosno pravni subjekt od kojega otpad kreće.

- rade li se nad otpadom postupci obrade pri kojima otpad zadržava isti ključni broj, a pogotovo ako se provode postupci predobrade, nakon čega se otpad upućuje na daljnji postupak obrade/oporabe/zbrinjavanja ili u izvoz, tada bi svi podaci morali biti upisani na jednom/istom pratećem listu. Međutim, ako se to ne učini, već obrađivač otpad šalje dalje uz novi prateći list (na kojem se upisuje kao proizvođač/ posrednik), na stari prateći list obrađivač tada upisuje svoje podatke u sekciju predviđenu za obrađivača (podrazumijeva se da ima dozvolu za gospodarenje otpadom) te treba dodati oznaku odgovarajućeg postupka (npr. R13, D13, D14, D15) koji ukazuje da konačni postupak oporabe/zbrinjavanja još nije proveden. Naknadno bi trebalo da proizvođaču dostavi i kopiju pratećeg lista (ili dokumenta o prekograničnom prometu) iz kojeg je vidljivo da je otpad preuzet na postupak konačne oporabe/zbrinjavanja. Ako je u prethodnom postupku obavljeno miješanje otpada različitih proizvođača, upisana količina na finalnom (novom) pratećem listu bit će veća, te je proizvođač otpada dužan osigurati da njegov otpad bude točno i potpuno opisan na svim pratećim listovima i odgovoran je za točnost podataka o otpadu.

Kod pošiljke opasnog otpada proizvođač otpada uz prateći list prilaže deklaraciju o fizikalnim i kemijskim svojstvima otpada u obliku:

- izvješća akreditiranog laboratorija o ispitivanju fizikalnih i kemijskih svojstava otpada: za opasni otpad nepoznatog sastava, odnosno za otpad u količini većoj od 1 tone godišnje, a istog podrijetla, kemijskog sastava i fizikalnih svojstava (izvješće ne smije biti starije od godine dana)

- obrasca deklaracije DKFSO (Dodatak V. Pravilnika o gospodarenju otpadom): za otpad u količini manjoj ili jednakoj jednoj toni godišnje, istog podrijetla, kemijskog sastava i fizikalnih svojstava, time da obrazac DKFSO mora biti potpisani i ovjeren, te treba sadržavati opis otpada uključivo i sigurnosno-tehnički list za opasne tvari koje su sastavni dio opasnog otpada.

Uzimanje uzoraka i ispitivanje fizikalnih i kemijskih svojstava otpada smiju obavljati samo akreditirani laboratorijski popis laboratorijski raspoloživ je na mrežnoj stranici Agencije za zaštitu okoliša <http://www.azo.hr>.

KAZNENE ODREDBE ZA PROIZVOĐAČE/POSJEDNIKE OTPADA PREMA ZAKONU O OTPADU

Zakon o otpadu kao osnovni zakonski propis na području gospodarenja otpadom donesen je 2004. godine, time da je već pretrpio nekoliko izmjena, i to kako bi se s jedne strane uskladio s pravnom stečevinom Europske unije, a s druge strane kako bi se gospodarske subjekte na području gospodarenja otpadom obvezalo na primjenu optimalnih metoda za zbrinjavanje otpada, a sve zbog što manjeg mogućeg utjecaja na ljudsko zdravlje i okoliš. Stoga, iz Zakona o otpadu prikazujemo najčešće kaznene odredbe koje su navedene u odredbama čl. 88.-93., a predviđaju različite novčane kazne za njihove počinitelje.

Odredbom čl. 88. Zakona o otpadu propisano je da će se kazniti za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 300.000,00 do 700.000,00 kuna pravna osoba koja:

- a) opasni otpad ne skuplja, skladišti i prevozi odvojeno od ostalih vrsta otpada (članak 26., stavak 1.),
- b) otpad čija se vrijedna svojstva mogu iskoristiti ne dostavlja na uporabu, odnosno ne uporabljuje (članak 32.),
- c) je proizvođač, a ne planira proizvodnju proizvoda i ambalažu te ne unapređuje proizvodnju primjenom čistih tehnologija na način koji omogućava učinkovitu

uporabu materijala i energije, ne potiče ponovnu uporabu i reciklažu proizvoda te ne uzima u obzir najprimjereni postupak uporabe, uporabe i/ili zbrinjavanja proizvoda kojem je istekao rok, odnosno vijek trajanja kako bi se nepovoljni utjecaj na okoliš sveo na najmanju moguću mjeru (članak 36., stavak 1.),

- d) je proizvođač, a ne upotrebljava sirovine i materijale, poluproizvode i ambalažu koji smanjuju uporabu energije i materijala, čijom se uporabom smanjuje nastajanje otpada (članak 36., stavak 2),
- e) je proizvođač ako stavi na domaće tržiste ambalažu i dijelove ambalaže koji sadrže materijale i opasne tvari u količinama i/ili koncentracijama koje bi mogle nepovoljno utjecati na zdravlje ljudi i/ili okoliš (članak 36., stavak 5.),
- f) je proizvođač koji ne označuje i ne obavještava potrošača o bitnim svojstvima proizvoda i ambalaže glede opasnih i onečišćujućih tvari koje oni sadrže te o načinu gospodarenja s proizvodom i ambalažom kada postanu otpad (članak 36., stavak 6.),
- g) je proizvođač koji stavlja u promet opasne tvari, a na vlastiti trošak ne organizira odvojeno skupljanje otpadne ambalaže onečišćene opasnim tvarima i uporabu njezinih vrijednih svojstava predajom ovlaštenim osobama za skupljanje, obradu, uporabu i/ili zbrinjavanje takve ambalaže (članak 36., stavak 7.),
- h) je proizvođač otpada koji sam ne uporabljuje i/ili ne zbrinjava svoj otpad u skladu s odredbama ovoga Zakona, a ne predaje ga osobi koja je u skladu s odredbama ovoga Zakona ovlaštena za skupljanje, uporabu i/ili zbrinjavanje otpada (članak 39., stavak 1.),
- i) je proizvođač otpada koji sam uporabljuje i/ili zbrinjava, a da za to nije pribavio dozvolu (članak 39., stavak 2.),
- j) je proizvođač opasnog otpada, a uz propisane podatke o otpadu iz članka 20., stavka 1. ovoga Zakona ovlaštenim osobama ne predaje i izvješće o ispitivanju fizikal-

nih i kemijskih svojstava otpada, koje nije starije od 12 mjeseci računajući od dana kada je provedeno ispitivanje svojstava otpada, a u slučaju za koji ne posjeduje deklaraciju o fizikalnim i kemijskim svojstvima otpada ili ako je količina otpada veća od jedne tone (članak 40., stavak 1.),

- k) je proizvođač opasnog otpada poznatog sastava u količini manjoj od jedne tone a za takav otpad, uz dokumentaciju o otpadu iz članka 39., stavka 3. ovoga Zakona, ovlaštenim osobama ne predaje deklaraciju o fizikalnim i kemijskim svojstvima otpada (članak 40., stavak 2.).

Međutim, za prethodne radnje prekršajno će se kazniti i odgovorna osoba u pravnoj osobi, i to novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 kuna, odnosno kaznom zatvora do 60 dana. Za navedeni prekršaj također će se kazniti fizička osoba - obrtnik novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 250.000,00 kuna, te fizička osoba u iznosu od 3.000,00 do 10.000,00 kuna.

Odredbom čl. 91. Zakona o otpadu propisano je da će se novčanom kaznom u iznosu od 150.000,00 do 400.000,00 kuna kazniti za prekršaj pravna osoba koja:

1. proizvodi i/ili gospodari otpadom, a ne vodi očevidnik o nastanku i tijeku otpada i ako ga ne vodi na propisani način, odnosno ako podatke iz toga očevidnika ne dostavlja nadležnom tijelu sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša (članak 20., stavak 1.),
2. podatke iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada koji je dužna voditi u skladu s ovim Zakonom za svaku godinu, ne čuva najmanje pet godina (članak 20., stavak 1.),
3. skladišti, oporabljuje i zbrinjava otpad u uređajima i građevinama koji nisu određeni za tu namjenu (članak 22., stavak 1.),
4. otpad čija se vrijedna svojstva mogu iskoristiti ne skuplja i ne skladišti odvojeno zbog omogućavanja gospodarenja tim otpadom (članak 25.),
5. je proizvođač, odnosno prodavatelj, a kupcu i/ili korisniku proizvoda ne osi-

gurava mogućnost povrata uporabljenih proizvoda, odnosno ambalaže koja se nakon odgovarajuće obrade može ponovo uporabiti, te ne osigura mogućnost isplate naknade za oporabljeni otpad nakon iskorištenja proizvoda u skladu s ovim Zakonom (članak 38., stavak 1.).

6. je proizvođač otpada koji svoj otpad sam oporabljuje na način koji je protivan propisanim postupcima oporabe otpada, odnosno koji svoj otpad sam oporabljuje ili zbrinjava bez propisane dozvole (članak 32., stavak 2.),
7. je proizvođač otpada, a uz otpad ovlaštenoj osobi ne predaje prateći list s podacima iz očevidnika o otpadu u skladu sa člankom 20., stavkom 1. ovoga Zakona (članak 39., stavak 3. i 4.).

Međutim, za prethodne radnje prekršajno će se kazniti i odgovorna osoba u pravnoj osobi, i to novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 kuna, te fizička osoba obrtnik novčanom kaznom u iznosu od 85.000,00 do 200.000,00 kuna.

Odredbom čl. 92. Zakona o otpadu propisano je da će se novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 300.000,00 kuna kazniti za prekršaj pravna osoba koja:

- a) je proizvođač otpada namijenjenog oporabi i/ili zbrinjavanju, a taj otpad privremeno skladišti na za to namijenjenom prostoru unutar svojeg poslovnog prostora dulje od godinu dana (članak 31., stavak 1.),
- b) je proizvođač otpada, a svoj otpad, za koji ne postoje mogućnosti za propisano gospodarenje, skladišti dulje od tri godine, odnosno suprotno odredbama ovoga Zakona (članak 31., stavak 3.),
- c) za iznimno privremeno skladištenje otpada na rok od tri godine ne pribavi suglasnost Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (članak 31., stavak 3.).

Međutim, za prethodne radnje prekršajno će se kazniti i odgovorna osoba u pravnoj osobi, i to novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 50.000,00 kuna, te fizička osoba obrtnik

novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 kuna.

Također je odredbom čl. 93. Zakona o otpadu propisano da svako neispunjene obveze određenih provedbenim propisima donesenim temeljem zakonskih propisa: nadziranoj osobi ovlaštenoj za gospodarenje otpadom, proizvođaču, prodavatelju, proizvođaču otpada, vlasniku/posjedniku otpada, prijevozniku i posredniku, ovlašteniku koncesije, te drugim nadziranim osobama, kao i neispunjene tih obveza u utvrđenom roku i na propisani način smatraju se prekršajem u smislu odredbi Zakona o otpadu.

Stoga će se za počinjene prekršaje kazniti pravna osoba: ovlaštena za gospodarenje otpadom, proizvođač, prodavatelj, proizvođač otpada, vlasnik/posjednik otpada, prijevoznik i posrednik, ovlaštenik koncesije te druga nadzirana pravna osoba, novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 800.000,00 kuna, te odgovorna osoba u pravnoj osobi, novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 do 70.000,00 kuna.

Međutim, za navedeni prekršaj kaznit će se i fizička osoba obrtnik: ovlaštena za gospodarenje otpadom, proizvođač/posjednik, prijevoznik i posrednik otpada, novčanom kaznom u

iznosu od 25.000,00 do 70.000,00 kn, te fizička osoba u svojstvu druge nadzirane osobe novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 10.000,00 kuna.

LITERATURA

Pravilnik o gospodarenju otpadom, N.N., br. 23/07. i 111/07.

Strategija gospodarenja otpadom, N.N., br. 130/05.

Uredba o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada, N.N., br. 50/05. i 39/09.

Uredba o nadzoru prekograničnog prometa otpadom, N.N., br. 69/06., 17/07. i 39/09.

Zakon o prijevozu opasnih tvari, N.N., br. 97/93.

Zakon o potvrđivanju Baselske konvencije o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju, N.N. – MU, br. 3/94.

Zakon o otpadu, N.N., br. 178/04., 111/06., 60/08. i 87/09.

LEGAL OBLIGATIONS OF WASTE PRODUCERS AND WASTE OWNERS IN REPUBLIC OF CROATIA

SUMMARY: The paper addresses issues relating to the obligations of waste producers and waste owners in the Republic of Croatia set out in the Waste Management Strategy, in the provisions of the Waste Act and in the Waste Management Regulations.

Furthermore, proceeding in awareness of the legislation regulating waste management, the paper also deals with the methods of waste disposal and the obligation on the part of industrial subjects and legal entities to keep records of waste disposal and submit these records to the relevant authorities of the Republic of Croatia on demand.

Waste management is a burning issue in environment protection demanding priority and one of the most complex legislations in need of harmonisation with the legislation of the European Union. Answers to this problem and building an all-encompassing waste management system require knowledge of the waste flow from the producer/owner to the final waste dealer.

Aiming to bring about improvements in waste management, the Ministry of Environment Protection and Nature has drafted a text of the new Waste Act containing the final draft which defines the measures for the prevention of harmful effects of waste on human health and environment including reduction of waste quantities at source. In addition, the Act provides instructions on waste management without the use of substances posing risk to the environment, lists valuable properties of reusable waste and suggests how to increase efficiency in resources management.

Key words: waste, waste management authorities, waste management system, waste origin and waste tracking records, waste transportation fact sheets, penalties for waste producers and waste owners

*Professional paper
Received: 2012-09-19
Accepted: 2013-05-14*